

Teema: Onnelliset yhteiskunnat

Hyvinvoinnin mittarit punnтарissa

Bruttokansantuote on suhteellisen vakintunut hyvinvoinnin mittari, mutta samalla hyvin rajallinen nyky maailman kuvaaja. Sitä ei alun perin kehitetty mittaamaan yhteiskunnan hyvinvointia, ainoastaan tuotannon ja kulutuksen määrää.

BKT ei esimerkiksi huomioi, miten tulot kukin valtion sisällä jakautuneet, paljonko ympäristöä kuormitetaan tai riittääkö töitä ja

asunto kaikille. Myöskään yhteiskunnan demokraattisuutta ja tasa-arvoisuutta tai kansalaisten koulutusta-
soa, elämäntodetta ja terveydentilaa ei näy BKT:ssa.

Hyvinvoinnin mittarien perusteella arvoidaan usein, onko tehty politiikka omistunutta. Vaikka ihmiset arvostavat terveyttä, turvallisuutta, vapaa-
aika, elämän mielekkyyttä ja puhdas-
ta ympäristöä enemmän kuin rahaa, pidetään yhteiskuntaa hyvinvoinnana

silloin, kun BKT on korkea.

Monien tutkimusten mukaan hyvinvoinnin ja BKT:n yhteys ei kuitenkaan enää ole yhtä kiinteä kuin aiemmin. Vaikka valtioiden vauraus onkin BKT:llä mitattuna kohonnut, ei koettu hyvinvointi ole välttämättä kasvanut ollenkaan.

Hyvinvoinnin mittarit heijastelevat yhteiskunnan arvoja; kun mitataan vain taloudellista kehitystä, alkaa talouskasvu olla arvo

isessään. Miettäessä oikeaa hyvinvoinnin mittaria tulisiikin aluksi miettiä, minkälaisia kehitystä ylipäätään halutaan.

Vaikka monia vaihtoehtoisia mitta-
tareita onkin jo kehitetty mittaamaan ominaisuuksia, joita BKT ei mitata lainkaan, on bruttokansantuote yhä seuratuin hyvinvoinnin mittari.

Julianne Kenttala

Mittarien vertailun lähde:

Visio: Onnellisuusatlas

	GDP	GNH	ISEW	GPI	HDI	HLY	HPI
--	-----	-----	------	-----	-----	-----	-----

Bruttokansantuote	Bruttokansantuote	Ennallisuus- onnellisuus	Keskivän taloudellisen hyvinvoinnin indeksi	Alueen kehityksen indikaattori	Inhimillisen kehityksen indeksi	Onnellisuuden elinvuosten indeksi	Onnellisuuden planeetan indeksi
--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--	---	--	--	--

MIKA?	Indeksi, joka mittaa kansantalouden kokoa.	Suunniteltu mittaamaan elämän laatua ja sosiaalista kehitystä muilla tavalla kuin kansantalouden indikaattoreilla.	Vuonna 1969 kehitetty mittari arvioimaan myös talouden kestävyyttä. Laskennan lähtökohdina yksityisen kulttuurin, jota painotetaan tuotannon tasaisuuden perusteella.	ISEW:n jatkokehittäjä, joka painottaa aikaa, todellista kehitystä. Kuvaava kestävä taloudellista hyvinvointia. Laskennan lähtökohdina yksityisen kulttuurin tuotannon tasaisuuden perusteella.	Yksn kehitysohjelma UNDP:n kehittämiä mittari. Tuoteum yhteiskunnan tilaa kuvaava mittari, joka ei ole arvoitettu rahassa, vaan assekkolla 0-1.	Onnellisuusmittari Ruut Veenhoovenin kehittämä indeksi, joka mittaa kansalaisten elämäntilaa.	Mittari, jossa pyritään yhdistämään hyvinvointi ja talouden tehokkuus. Kertoo, kuinka ekotehokkaasti hyvinvointi tuotetaan. Kehittäjä New Economics Foundation.
--------------	--	--	---	--	---	---	---

MSSÄ KÄYTÄÄN?	Käytössä laajalti lähes maailman ympäri talouksia ja niiden kehityssuunta vertailussa.	Politiittisen ohjauksen tukena Britaniansa.	Lasketmat on tehty jo ainakin Belgialle, Australialle, Hollannille ja Iso-Britannialle.	Laskettu Yhdysvalloille, Skotlannille, Ranskalle, Itävalle, Kanadalle, Chilelle, Itälialle, Hollannille, Iso-Britannialle ja Suomelle.	Suunniteltu erityisesti kehittyvien maiden tarkasteluun. Kaikkien maiden HDI-indeksi julkaistu ensimmäisen kerran 1990, jonka jälkeen tiedot päivitetty vuosittain.	Laskettu noin 50 valtiolle. Vuonna 1996 kärgessä oli Islanti.	Laskettu lähes kaikista maailman valtioista. Vuonna 2006 listan kärgessä oli Vanuatu, villmeleensä Zimbabwe.
--------------------------	--	---	---	--	---	---	--

MITÄ MITTAA?	Mittaa ykselysistä ja julkista kultuusta, tuontia, vientiä ja investointeja.	Kriteereina henkinen hyvinvointi, ajankäyttö, yhteisöllisyys, kulttuuri, terveys, koulutus, ympäristön monimuotoisuus, elintaso ja hallintotapa.	Mittaa esimerkiksi yksityistä kultuusta, julkista terveys- ja koulutusmenoja, uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöä, pilkkaamista ympäristövaurioita, kaupungistumista, ilmansaasteita ja päästön kasvua.	Mittaa esimerkiksi yksityistä kultuusta, koulutusta, vapaaehtoisuutta, rikollisuutta, vapaa-aikaa, ympäristön pilaantumista, luonnonvarojen käyttöä, hiihdokkaiden päästöjä.	Huomion keskipisteenä talouden sijaan koulutus ja terveys. Mittaa elinajanodotetta, saavutettua koulutustasoa ja ostovoimakerrointia BKT:stä.	Perustuu alatuokseen, jonka mukaan hyvinvointia voi mitata objektiivisesti ja subjektiivisesti. Odotettu elinikä kerrotaan subjektiivisesti mitattua onnellisuuden arvolla.	Mittaa elinajanodotetta, koettua tyytyväisyyttä elämään ja ekologista jalanjälkeä. Käytännössä yhdistää Happy Life Years -indikaattoriin ja Ekologisen jalanjäljen.
-------------------------	--	--	---	--	---	---	---

MITÄ HYVÄÄ?	Laajan käytön vuoksi vertailukelpoisia aiheista on lähes jokaisesta valtiosta.	Ymmärtää hyvinvoinnin laajasti ja tulokset perustuvat myös kansalaisten hyvinvoinnin kokemuksiin.	Indeksi pyrki yhteismitoitamaan eri hyvinvoinnin elementtejä keskinäillä niille arvo, joten eri tekijöitä on helppo analysoida yhdessä. Helppo verrata BKT:hen.	Eläkönsä ja elinajanodotetta, elinajanodotetta ja huomioida myös yhteiskunnalliset tekijät kattavasti.	Hyvä mittari inhimillisten perustekijöiden huomioonottamiseksi ja niiden kehityksen seurannassa.	Ottaa huomioon sekä koettua onnellisuuden että sen objektiivisia kriteerejä.	Ota ympäristön hyvinvointiin huomioon.
------------------------	--	---	---	--	--	--	--

MITÄ HUONOA?	Ei mitata mitään muuta kuin taloudellista hyvinvoinnin määrää, ei taloudellisen hyvinvoinnin jakautumista.	Koska tulokset saadaan subjektiiviseen kokemuksen perustavista kyselytekijöistä, eivät tulokset ole kovin vertailukelpoisia.	Indeksin laadinta vaatii valttavaa tietomäärää eikä kaikille tekijöille voi keksiä keinokeinoistaakaan hintaa.	Ei kuvaa ihmisten kokemaa hyvinvointia vaan pikemminkin sen edellytyksiä.	Kritisoitu huomosta soveltuvuudesta kehittyneiden maiden hyvinvoinnin tarkasteluun.	Ei huomioi muuta kuin ihmisten hyvinvointia, esimerkiksi ympäristön tilaa ei arvoida.	Ei mittaa esimerkiksi ihmis- oikeuksien toteutumista tai demokraattien tilaa.
-------------------------	--	--	--	---	---	---	--